

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 03-02- 040/23-8432/2

Podgorica, 14.12.2023.godine

**Za: MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, Rimski trg br. 45, Podgorica
gospodinu, Nik Gjelošhaju, ministru**

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskim i srodnim pravima

Veza: Vaš akt br. 0090301-328/23-7234/1 od 07.12.2023. godine

Poštovani gospodine Gjelošhaju,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskim i srodnim pravima*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Uvidom u dostavljeni Predlog, navedeno je da je cilj da se poveća pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalima za onu populaciju u Crnoj Gori koja ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala, i to konkretno za osobe koje su slijepi, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala.

Imajući u vidu navedeno, na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izvještaj o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje Predloga zakona nije potrebno obezbjeđivanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskim i srodnim pravima*.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo ekonomskog razvoja
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima
1. Definisane probleme - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? - Cilj izmjena i dopuna Zakona o autorskom i srodnim pravima je da se poveća pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalima za onu populaciju u Crnoj Gori koja ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala, i to konkretno za osobe koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala (na primjer, za osobe koje zbog problema fizičke prirode nijesu u stanju da okreću stranice knjige, i dr.). Takođe, cilj je adekvatno definisanje prava kablovske retransmisije, proširenje primjene kolektivnog ostvarivanja prava na dobrovoljnoj osnovi sa proširenim dejstvom i na slučajeve obaveznog kolektivnog ostvarivanja prava na kablovsku retransmisiju predmeta zaštite, te uvođenje mogućnosti određivanja privremenih mjera i protiv posrednika čije usluge koristi treća strana da izvrši povredu autorskog ili srodnih prava. - Uzrok problema je nepristupačnost knjiga, časopisa i štampanih materijala osobama koje imaju poteškoće u korišćenju štampanih materijala, kao i nedostatak određenih normi u Zakonu kojima se adekvatno uređuju pitanja kablovske retransmisije, proširenog kolektivnog ostvarivanja prava na dobrovoljnoj osnovi kod obaveznog kolektivnog ostvarivanja prava i određivanja privremenih mjera protiv posrednika. - Nepristupačnost knjiga, časopisa i drugih štampanih materijala osobama koje imaju poteškoće u korišćenju štampanih materijala dovodi do toga da osobe sa ovim problemima imaju ograničen pristup obrazovanju, čime se nalaze u neravnopravnom položaju u odnosu na ostali dio populacije u Crnoj Gori. Takođe, zbog navedenih poteškoća nedovoljno su informisane o sadržajima koji su informativnog i zabavnog i karaktera, što je u njihovom slučaju od velikog značaja jer doprinosi uključenosti u kulturni i socijalni život zajednice, kao i njihovom osjećaju da mogu biti jednako vrednovane u svim sferama svakodnevnog života. Pored navedenog, posljedice problema su i nemogućnost izricanja privremenih mjera od strane suda protiv posrednika čije usluge koristi treća strana da izvrši povredu autorskog ili srodnih prava i nemogućnost adekvatnog utvrđivanja prava koja autoru pripadaju po osnovu kablovske retransmisije njegovog djela putem radio ili tv programa. - Oštećene su osobe koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala. Oštećeni mogu biti i autori kao nosioci prava kablovske retransmisije, kao i nosioci prava zbog nemogućnosti izricanja privremenih mjera protiv posrednika. - Bez izmjena zakona osobama koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, ti materijali bi ostali u najvećem obimu nedostupni, čime bi se povećao rizik od nemogućnosti njihovog aktivnog i ravnopravnog pristupa i učešća u obrazovanju, a bila bi u značajnoj mjeri ograničena i njihova uključenost u kulturni i socijalni život. Takođe, ovo bi predstavljalo i prepreku na daljem putu integracije Crne Gore u Evropsku uniju, s obzirom da Evropska unija od Crne Gore zahtijeva usaglašavanje Zakona o autorskom i srodnim pravima sa pravom EU u oblasti ograničenja autorskih prava u korist osoba koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, kao i u oblasti satelitske i kablovske retransmisije i sudskih mjera protiv posrednika.	
2. Ciljevi - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. - Cilj je da se poveća pristup knjigama, časopisima i drugim štampanim materijalima za onu	

populaciju u Crnoj Gori koja ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala (osobe koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala, npr osobe koje su zbog nekog fizičkog nedostatka onemogućene da koriste štampane materijale). Cilj je i omogućavanje adekvatne pravne zaštite odnosno stavljanje na raspolaganje nosiocima autorskog i srodnih prava pravnih sredstava kojima bi od nadležnog suda mogli tražiti određivanje privremenih mjera ne samo protiv lica koje vrši povredu njihovog prava, već i protiv lica koje je posrednik, a čije usluge koristi treća strana odnosno izvršilac povrede.

- Predmetni ciljevi su usklađeni sa Strategijom intelektualne svojine Crne Gore za period 2023-2026, sa akcionim planom za 2023. godinu.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- **Objasniti preferiranu opciju?**

- Ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema moguće je postići jedino donošenjem ovog zakona. "Status quo" opcija bi podrazumijevala da će problem ostati neriješen.
- S obzirom na pravnu prirodu odnosa koji su predmet regulisanja, benefite koje donosi osobama koje ima poteškoće u korišćenju štampanih materijala, kao i činjenicu da se u konkretnom slučaju radi o ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, to je usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima jedina opcija.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenja koja su predviđena ovim propisom imaju direktan pozitivan uticaj na osobe koje su slijepe, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala i to na način što će biti omogućeno da se bez sticanja odgovarajućeg imovinskog prava i plaćanja naknade autorska djela ili predmeti srodnih prava izrade u pristupačnom formatu odnosno formatu u kojem će ih navedene osobe moći koristiti na jednako izvodljiv i udoban način kao i osobe koje nemaju poteškoće u korišćenju štampanih materijala. Takođe, omogućit će se efikasnija pravna zaštita kroz mogućnost izricanja privremenih mjera protiv posrednika koji pruža usluge koje koristi treća strana odnosno izvršilac povrede prilikom vršenja te povrede.
- Ne postoje troškovi za građane i privredu.
- Vidjeti prethodni odgovor.
- Ovaj propis nije od uticaja na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.
- Ovim propisom se ne stvaraju administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Objasniti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Objasniti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- **Objasniti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Objasniti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Objasniti.

- Za implementaciju propisa nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.
- Vidjeti prethodni odgovor.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Vidjeti odgovor na pitanje broj 1.
- Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.
- Nije korišćena nijedna metodologija obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Ne, s obzirom da usvajanje propisa neće ishodomati finansijskim izdacima/prihodima.
- Ne, nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom i srodnim pravima.
- Vidjeti prethodni odgovor.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.
 - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
 - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
- Korišćena je eksterna ekspertna podrška pružena od strane Svjetske organizacije za intelektualnu svojinu.
 - Obavljene su ciljane konsultacije (pisane i usmene) sa Svjetskom organizacijom za intelektualnu svojinu, Bibliotekom za slijepu Crne Gore i predstavnicima Saveza slijepih Crne Gore. U toku konsultacija svi akteri su se saglasili da predmetne izmjene i dopune Zakona o autorskom i srodnim pravima donose značajne benefite za osobe u Crnoj Gori koje su slijepu, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće koje im onemogućavaju adekvatan pristup i korišćenje štampanih materijala. Nacrt ovog zakona je takođe bio predmet javne rasprave, tokom koje je Savez slijepih Crne Gore, kao i prilikom prethodnih konsultacija, predložio izmjenu terminologije koja se koristi u nacrtu zakona, primarno na zamjenu pojmova „osobe koje su slijepu ili imaju oštećenje vida“ sa „osobe potpuno ili djelimično oštećenog vida“. Ovaj predlog nije prihvaćen s obzirom da se radi o terminologiji koja je kao takva utvrđena WIPO Marakeškim ugovorom i relevantnom EU direktivom koji, suprotno predlogu Saveza slijepih Crne Gore, ne stavljaju akcenat na stepen - obim oštećenja vida, kao i zbog činjenice da je terminologija iz nacrta zakona usaglašena sa terminologijom koja se koristi u više zakona koji su na snazi u Crnoj Gori.

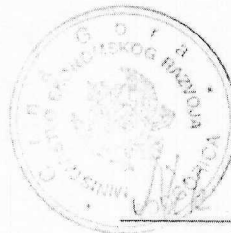
7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
 - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
 - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
 - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju.
 - Kroz aktivnosti ovlašćenih subjekata, koje će uključivati izradu primjeraka djela u pristupačnom formatu, njihovu prekograničnu razmjenu i distribuiranje, saopštavanje ili stavljanje na raspolaganje javnosti, stvorice se preduslovi za nesmetano i slobodno korišćenje primjeraka tih djela od strane korisnika.
 - Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjenost ciljeva je povećan obim štampanih materijala u pristupačnom formatu (npr. na Brajevom pismu), a samim tim i povećana dostupnost ovih materijala osobama koje su slijepu, imaju oštećenje vida ili imaju druge poteškoće u korišćenju štampanih materijala. Pored navedenog, indikator će predstavljati i broj podnijetih zahtjeva i privremenih mjera određenih protiv posrednika čije usluge koristi treća strana da izvrši povredu autorskog ili srodnog prava.
 - Ministarstvo ekonomskog razvoja će vršiti monitoring i evaluaciju primjene propisa.

Datum i mjesto

07.12.2023.

Podgorica

MINISTAR

Nik Gjelošhaj